

POSTANOWIENIE

26 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.H. i R.H.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie, ewentualnie o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 16 grudnia 2024 r., I ACa 1425/22,

**I. odrzuca skargę kasacyjną w części zaskarżającej oddalenie
w pozostałym zakresie roszczenia o zapłatę należności głównej
i odsetek;**

**II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie;**

**III. zasądza od Banku spółki akcyjnej
w W. na rzecz K.H. i R.H. po 2 025 zł (dwa tysiące dwadzieścia
pięć złotych) kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w
wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego
postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 marca 2022 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie po

rozpoznaniu sprawy z powództwa K.H. i R.H. przeciwko Bankowi Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę i ustalenie, ustalił nieistnienie stosunku prawnego między stronami wynikającego z umowy o kredyt budowlano-hipoteczny w CHF numer (...) sporządzonej w dniu 1 lipca 2003 r., aneksowanej 24 września 2004 r. i 18 sierpnia 2006 r. (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 248.186 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

Wyrokiem z 16 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powodów łącznie 85.876,99 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 12 kwietnia 2024 r. do dnia zapłaty, oddalając w pozostałym zakresie roszczenie o zapłatę należności głównej i odsetek (pkt 1a); w punkcie 3. w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów 11.834 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia o kosztach do dnia zapłaty (pkt 1b); oddalił apelację pozwanego w pozostałej części (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w zakresie pkt 1 lit. a. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., wskazując na wątpliwości dotyczące wykładni art. 499 zd. 2 k.c. i zasady retroaktywnego skutku potrącenia.

W odpowiedzi powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego

(postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej wykazała, że w sprawie nie zachodzą powołane wyżej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przedstawione przez skarżącego kwestie były w ostatnim czasie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który rozstrzygnął analogiczne zagadnienia.

Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli wierzytelność aktywna stała się wymagalna wcześniej niż wierzytelność pasywna, to retroaktywny skutek potrącenia nie obejmuje odsetek powstałych w okresie od dnia wymagalności wierzytelności aktywnej, od której naliczane są odsetki, do dnia powstania wymagalności wierzytelności pasywnej (zob. szerzej postanowienie SN z 13 czerwca 2025 r., I CSK 768/25; postanowienie SN z 2 grudnia 2025, I CSK 1986/25).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 3 kwietnia 2014 r., V CSK 242/13, umorzenie wierzytelności będących przedmiotem potrącenia co do zasady powoduje wygaśnięcie praw akcesoryjnych wobec tych wierzytelności. Od chwili wystąpienia retroaktywnego skutku wynikającego z art. 498 § 2 w zw. z art. 499 k.c., tj. od dnia powstania stanu potrącalności, za niebyłe uznać należy te skutki prawne, które wynikały z założenia istnienia wierzytelności, następnie umorzonych wskutek potrącenia. Dotyczy to w szczególności naliczanych odsetek za opóźnienie lub zwłokę za okres po dniu powstania stanu potrącalności od tej części każdej z wierzytelności wzajemnych, które uległy z tą chwilą umorzeniu. Skutek ten nie dotyczy jednak odsetek od obu umorzonych wierzytelności należnych do chwili powstania stanu potrącalności (wyrok SN z 3 kwietnia 2014 r., V CSK 242/13).

W świetle powyższych uwag dopuszczalne było przedstawienie do potrącenia odsetek od 248.185,18 zł za okres od 28.01.2021 r. do daty potrącenia (11.04.2024 r.), tj. 77.691,81 zł, która to kwota została przedstawiona do potrącenia jako pierwsza, a także dochodzonego w tym postępowaniu kapitału (248.185,18 zł).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]